

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

This appendix contains the ethical competence questionnaire. The version presented here is the post-test questionnaire that was administered to participants in the fourth training session. The only difference with the pre-test version of the questionnaire is the final question about how many sessions the participants had attended. This question was not included in the pre-test version.

PROFESSIONELE WAARDEN EN NORMEN VAN PENITENTIAIR BEWAKINGSASSISTENTEN

Vragenlijst



Informatie vooraf

We zouden je willen vragen om de vragen **aandachtig te lezen** voordat je antwoordt. Omdat we geïnteresseerd zijn in jouw mening en jouw ervaringen is het ook noodzakelijk dat je de vragenlijst **alleen invult**. Er is immers **nooit een goed of fout antwoord**. Kruis steeds slechts **één bolletje** aan, tenzij dit anders vermeld wordt. Als je twijfelt, kruis je het bolletje aan dat het best bij je past.

Juist omdat het zo belangrijk is dat je open en eerlijk op de vragen antwoordt, gebeurt de inzameling en de verwerking van de gegevens volledig **anoniem**. Dit betekent:

- Wij vragen **niet naar jouw naam**.
- Enkel de **onderzoekers** hebben inzage in de vragenlijsten. Dit onderzoek wordt immers uitgevoerd door onderzoekers van de KU Leuven en staat los van de gevangenis.
- De resultaten van het onderzoek zullen enkel als **samenvatting** weergegeven worden. Individuele antwoorden kunnen dus nooit geïdentificeerd worden.
- In het begin van de vragenlijst zal wel gevraagd worden naar de **geboortedatum van je moeder**. Het is belangrijk dat je dit correct invult omdat dit ons in staat zal stellen om de vragenlijsten die je doorheen de training invult aan elkaar te koppelen. Door de geboortedatum van je moeder te geven, blijft jouw anonimiteit wel verzekerd; wij kunnen op geen enkele manier achterhalen wie je bent.

Om het onderzoek te laten slagen hebben we zoveel mogelijk ingevulde vragenlijsten nodig. We hopen dan ook dat jij wil meewerken door deze vragenlijst in te vullen; jouw ervaringen zijn immers essentieel voor het slagen van dit project.

Alvast hartelijk bedankt voor je medewerking!

Deel 1: Algemene vragen

1. Wat is de geboortedatum van je moeder?

.....

2. In dit onderdeel leggen we je een aantal stellingen voor over de rol van penitentiair bewakingsassistenten (PBA's). Duid voor elke stelling aan in welke mate je akkoord of niet akkoord gaat.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
a	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het vertrouwen van de gedetineerden in de PBA's</u>	O	O	O	O	O	O	O
b	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het vertrouwen van de gedetineerden in het gevangeniswezen</u>	O	O	O	O	O	O	O
c	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het vertrouwen van de gedetineerden in het strafrechtssysteem</u>	O	O	O	O	O	O	O
d	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de reputatie van PBA's in de samenleving</u>	O	O	O	O	O	O	O
e	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de reputatie van het gevangeniswezen in de samenleving</u>	O	O	O	O	O	O	O
f	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de reputatie van het strafrechtssysteem in de samenleving</u>	O	O	O	O	O	O	O
g	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het gedrag van de gedetineerden in de gevangenis</u>	O	O	O	O	O	O	O
h	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de mate waarin de</u>	O	O	O	O	O	O	O

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
	<u>gedetineerden bereid zijn naar de PBA's te luisteren</u>							
i	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de rehabilitatie van de gedetineerden</u>	O	O	O	O	O	O	O
j	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het welzijn van de gedetineerden in de gevangenis</u>	O	O	O	O	O	O	O
k	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de relaties tussen de gedetineerden en het personeel binnen de gevangenis</u>	O	O	O	O	O	O	O
l	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>de sfeer binnen de gevangenis</u>	O	O	O	O	O	O	O
m	Mijn gedrag als PBA is belangrijk voor <u>het respect van de gedetineerden voor de PBA's</u>	O	O	O	O	O	O	O

Deel 2: Uitspraken over jezelf

In dit deel van de vragenlijst worden enkele stellingen over jezelf geformuleerd. Het gaat over hoe je je voelt in bepaalde situaties en wat je dan meestal doet in je **privéleven en op je werk**. Duid voor elke stelling aan in welke mate die kenmerkend is voor jou.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Alvorens iemand te bekritisieren, probeer ik mij voor te stellen hoe ik me zou voelen mocht ik in zijn/haar plaats zijn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Als ik zeker ben dat ik over iets gelijk heb, verspil ik niet veel tijd aan het luisteren naar andermans argumenten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3	Ik probeer mijn vrienden beter te begrijpen door me in te beelden hoe de dingen eruit zien vanuit hun perspectief	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4	Ik geloof dat er altijd twee zijden zijn aan een probleem en probeer naar beide te kijken	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5	Ik vind het moeilijk om dingen te zien vanuit andermans perspectief	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
6	Ik probeer naar beide partijen van een meningsverschil te luisteren voordat ik een beslissing neem	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
7	Wanneer iemand mij overstuur maakt, probeer ik me even “in zijn/haar schoenen” te verplaatsen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
8	Wanneer ik iemand zie waarvan wordt geprofiteerd, voel ik me beschermend tegenover hem/haar	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
9	Wanneer ik zie dat iemand oneerlijk wordt behandeld, voel ik weinig medelijden met hem/haar	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
10	Ik ben begaan met mensen die minder geluk hebben dan ik	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
11	Ik zou mezelf beschrijven als een gevoelige persoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
12	Ik heb geen medelijden met andere mensen wanneer ze problemen hebben	O	O	O	O	O	O	O
13	Andermans ongeluk grijpt me niet erg aan	O	O	O	O	O	O	O
14	Ik ben aangedaan door dingen die ik zie gebeuren	O	O	O	O	O	O	O
15	De kans dat anderen afkeurend zouden reageren omdat ik voor mijn eigen rechten opkom, schrikt me niet af	O	O	O	O	O	O	O
16	Ik stel mijn eigen doelstellingen in plaats van die van anderen over te nemen	O	O	O	O	O	O	O
17	Ik vind het belangrijker een unieke persoonlijkheid te hebben, dan deel uit te maken van de groep	O	O	O	O	O	O	O
18	Als ik denk dat ik gelijk heb, voel ik me op mijn gemak om mijn mening te uiten, ook als anderen dit niet leuk vinden	O	O	O	O	O	O	O
19	Ik ben direct tegen mensen en zeg wat ik denk	O	O	O	O	O	O	O
20	Ik laat me niet beïnvloeden door anderen in mijn beslissingen	O	O	O	O	O	O	O
21	Ik kan situaties goed inschatten	O	O	O	O	O	O	O
22	Ik overweeg verschillende opties voordat ik een beslissing neem	O	O	O	O	O	O	O
23	Ik hou ervan om een moeilijke situatie van verschillende kanten te bekijken	O	O	O	O	O	O	O
24	Ik overweeg al de beschikbare feiten en informatie voordat ik een oorzaak aan gedrag toeschrijf	O	O	O	O	O	O	O
25	Ik kan meer dan één oplossing bedenken voor een moeilijke situatie waarmee ik geconfronteerd word	O	O	O	O	O	O	O
26	Ik heb wel eens gedaan alsof ik te veel werk had om ergens onderuit te geraken	O	O	O	O	O	O	O

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
27	Ik ben soms geïrriteerd wanneer anderen een gunst van mij vragen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
28	Ik hou ervan om af en toe eens te roddelen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

Nu worden enkele algemene stellingen geformuleerd. Elke stelling heeft voor- en tegenstanders. Mogelijk zal ook jij akkoord gaan met enkele uitspraken en niet akkoord gaan met andere. Wij zijn geïnteresseerd in **jouw persoonlijke mening**. Lees elke stelling zeer aandachtig en duid aan in welke mate je akkoord of niet akkoord gaat.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Een goede job is er één waarbij het altijd duidelijk is wat je moet doen en hoe je het moet doen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Een persoon die een regelmatig leven leidt, zonder veel verrassingen en onverwachte gebeurtenissen, mag daar zeer dankbaar voor zijn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3	Er is een juiste en een foute manier om alles te doen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4	Mensen die denken dat alles zwart of wit is, weten niet hoe gecompliceerd de zaken eigenlijk zijn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Deel 3: Regels

De stellingen hieronder behandelen jouw opvattingen over regels **tijdens jouw werk**. Duid aan in welke mate je akkoord of niet akkoord gaat met elke bewering. We zijn geïnteresseerd in jouw persoonlijke mening.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Ook al vind ik een regel niet goed, toch zal ik hem volgen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Het enige dat verkeerd is aan de wet overtreden, is gepakt worden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3	Wanneer ik een regel nutteloos vind, vind ik wel een manier om hem te ontwijken	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4	Het is nodig dat de FOD Justitie een duidelijke set van regels en procedures formuleert die door alle PBA's gevolgd moet worden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5	Ik zal een regel naar mijn hand zetten als dat de samenleving beter maakt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
6	Ik zal een regel naar mijn hand zetten als ik de mensen zo beter kan helpen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
7	Ik zal een regel naar mijn hand zetten als dat mijn werk gemakkelijker maakt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
8	Ik vind dat regels hun nut hebben	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
9	Ik zal mijn werk beter kunnen doen als ik minder regels en procedures moet volgen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
10	Er bestaan geen situaties waarin de wet niet toegepast moet worden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Deel 4. De gevangenispraktijk

Wij vragen ons af welk gedrag je observeert **tijdens jouw werk**. Er zijn geen juiste of foute antwoorden. We zijn enkel geïnteresseerd in **jouw mening**.

Het eerste blokje vragen gaat over **jouw leidinggevende**.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Mijn leidinggevende geeft wat integriteit betreft het goede voorbeeld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Mijn leidinggevende treedt op tegen medewerkers die de integriteitsregels overtreden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3	Mijn leidinggevende luistert naar wat zijn/haar medewerkers te zeggen hebben	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4	Mijn leidinggevende bespreekt integriteit en waarden met zijn/haar medewerkers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5	Mijn leidinggevende geeft aan dat er in de meeste beslissingssituaties een grijze zone is	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Deel 5: Besluitvorming

In dit deel van de vragenlijst vragen we je naar wat je zelf zou doen wanneer je **als PBA** geconfronteerd zou worden met onderstaande situaties. Probeer je zo goed mogelijk in te beelden dat **jijzelf** geconfronteerd wordt met de beschreven situatie. Dat zal het gemakkelijker maken om op de vragen te antwoorden. Er zijn opnieuw geen juiste of foute antwoorden.

Situatie 1

Jouw collega PBA Tom leeft voor zijn werk. Door zijn gedrevenheid is het steeds fijn met hem samen te werken. Op een dag moet je samen met Tom tussenkomen in een vechtpartij tussen twee gedetineerden. Hierbij wordt een van de gedetineerden overgebracht naar de strafcel. Tijdens het overbrengen naar de strafcel spuwt de gedetineerde naar Tom. Tom wordt hierop zo kwaad dat hij de gedetineerde enkele keren hard in zijn buik slaat. Wanneer jij tussenkomt om de gemoederen te bedaren, zegt de gedetineerde dat hij het hierbij niet zal laten en hij meldt dat hij klacht zal indienen.

1. Wat vind je van deze situatie?

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Ik vind dit een ethisch dilemma	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Deze situatie heeft voor mij niets te maken met ethiek of moraliteit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

2. Wat zal je doen na dit voorval?

- Ik doe niets
- Ik bespreek het geweldgebruik van Tom met Tom zelf
- Ik meld de ploegchef dat Tom geweld gebruikte bij de overbrenging naar de strafcel
- Ik meld de penitentiair assistent dat Tom geweld gebruikte bij de overbrenging naar de strafcel
- Ik meld de directie dat Tom geweld gebruikte bij de overbrenging naar de strafcel
- Ik doe iets anders, namelijk
..... (vul aan)
- Ik kan niet beslissen wat ik zal doen

3. Vond je het moeilijk om te bepalen wat je zou doen?

- Ja, heel moeilijk
- Ja, een beetje moeilijk
- Neen, helemaal niet moeilijk

4. Bij jouw keuze in deze situatie met Tom kunnen verschillende overwegingen een rol spelen. Enkele daarvan worden hieronder weergegeven. Duid voor elke overweging aan hoe belangrijk die is in jouw beslissingsproces.

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

Ook wanneer je antwoordde “ik kan niet beslissen wat ik zou doen” heb je bepaalde overwegingen gemaakt.

Gelieve dus ook in dat geval onderstaande tabel in te vullen.

		Helemaal onbelangrijk	Onbelangrijk	Eerder onbelangrijk	Eerder belangrijk	Belangrijk	Heel belangrijk
1	In deze situatie moet ik aan mijn eigen belang denken	O	O	O	O	O	O
2	In deze situatie moet ik zorgen dat ik de leden van mijn team niet in de problemen breng door mijn beslissing	O	O	O	O	O	O
3	In deze situatie moet ik rekening houden met wat de wet voorschrijft	O	O	O	O	O	O
4	In deze situatie moet ik nagaan wat andere collega's zouden doen en dan hetzelfde doen	O	O	O	O	O	O
5	In deze situatie moet ik rekening houden met mijn verantwoordelijkheid tegenover de gedetineerden: alle gedetineerden hebben het recht om correct behandeld te worden	O	O	O	O	O	O
6	In deze situatie moet ik gewoon doen wat Tom van mij zou verwachten	O	O	O	O	O	O
7	In deze situatie moet ik zorgen dat wat ik doe overeenstemt met mijn eigen waarden en normen	O	O	O	O	O	O
8	In deze situatie moet ik zorgen dat ik het imago van het gevangeniswezen niet schaad door mijn beslissing	O	O	O	O	O	O
9	In deze situatie moet ik zorgen dat wat ik doe de minste last of kosten oplevert voor de maatschappij	O	O	O	O	O	O
10	In deze situatie moet ik gewoon doen wat mijn leidinggevende van mij zou verwachten	O	O	O	O	O	O

		Helemaal onbelangrijk	Onbelangrijk	Eerder onbelangrijk	Eerder belangrijk	Belangrijk	Heel belangrijk
11	In deze situatie moet ik rekening houden met wat de regels en procedures binnen het gevangeniswezen voorschrijven	O	O	O	O	O	O
12	In deze situatie moet ik rekening houden met mijn persoonlijke band met Tom	O	O	O	O	O	O

5. Welke overwegingen van op de vorige pagina hebben het meest doorgewogen bij jouw beslissing in deze situatie met Tom?

Stel dat je “in deze situatie moet ik aan mijn eigen belang denken” het belangrijkste vindt, dan schrijf je “1” bij “belangrijkste”.

	Nummer overweging
Belangrijkste:	
Tweede belangrijkste:	
Derde belangrijkste:	

6. Wat zeggen de wetten en regels dat je in deze situatie moet doen?

Met wetten en regels bedoelen we alle wetgevende documenten, de strafwet, de interne procedures van het gevangeniswezen en de deontologische code(s).

Je mag meerdere antwoorden aanduiden.

- De wetten en regels zeggen niet dat ik iets moet doen
- De wetten en regels zeggen dat ik het geweldsgebruik van Tom met Tom zelf moet bespreken
- De wetten en regels zeggen dat ik onze ploegchef moet melden dat Tom geweld heeft gebruikt bij overbrenging naar de strafcel
- De wetten en regels zeggen dat ik onze penitentiair assistent moet melden dat Tom geweld heeft gebruikt bij overbrenging naar de strafcel
- De wetten en regels zeggen dat ik de directie moet melden dat Tom geweld heeft gebruikt bij overbrenging naar de strafcel
- De wetten en regels zeggen iets anders, namelijk
..... (vul aan)
- Ik weet niet wat de wetten en regels zeggen

Nu bouwen we met een tweede vraag verder op de vorige situatie:

De gedetineerde dient klacht in tegen Tom wegens geweldgebruik. De directie stelt daarom een onderzoek in naar het incident. Tom vraagt jou om te getuigen. Hij wil dat je zegt dat hij de gedetineerde inderdaad heeft moeten overmeesteren omdat deze zich verzette bij overbrenging naar de strafcel, maar dat hij hierbij geen geweld heeft gebruikt. Jij weet echter dat het in werkelijkheid niet zo gelopen is. Binnen een half uur zal je gehoord worden door de directie.

1. Wat zal je doen?

- Ik zal getuigen dat Tom geen geweld gebruikte tijdens de overplaatsing naar de strafcel
- Ik zal getuigen dat Tom wel geweld gebruikte tijdens de overplaatsing naar de strafcel
- Ik doe iets anders, namelijk

..... (vul aan)

- Ik kan niet beslissen wat ik zal doen

2. Vond je het moeilijk om te bepalen wat je zou doen?

- Ja, heel moeilijk
- Ja, een beetje moeilijk
- Neen, helemaal niet moeilijk

Situatie 2

Je hebt een heel goede relatie met je buurman Frank. Als jij en je partner laat moeten werken, is hij steeds bereid jullie kinderen van school op te halen en op hen te letten tot jullie thuis komen. Sinds enkele jaren verhuurt Frank een huis iets verderop in jullie straat. Met zijn vorige huurder heeft hij veel problemen gehad. De huurder was een druggebruiker die de huur heel onregelmatig betaalde en het huis niet goed onderhield. Na een vermoeiende strijd is Frank er toch in geslaagd de huurder op straat te zetten en gaat hij op zoek naar nieuwe bewoners. Frank heeft een nieuwe kandidaat-huurder gevonden en vraagt jou of de naam van deze kandidaat je bekend voorkomt en of je eventueel weet of deze persoon ooit in de gevangenis heeft verbleven. Je herkent meteen de naam van een ex-gedetineerde die bij jou op de afdeling heeft verbleven.

1. Wat vind je van deze situatie?

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Ik vind dit een ethisch dilemma	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Deze situatie heeft voor mij niets te maken met ethiek of moraliteit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

2. Wat zal je doen?

- Ik zeg tegen Frank dat de nieuwe huurder in de gevangenis heeft verbleven
- Ik zeg niet tegen Frank dat de nieuwe huurder in de gevangenis heeft verbleven
- Ik doe iets anders, namelijk
- (vul aan)
- Ik kan niet beslissen wat ik zal doen

3. Vond je het moeilijk om te bepalen wat je zou doen?

- Ja, heel moeilijk
- Ja, een beetje moeilijk
- Neen, helemaal niet moeilijk

4. Bij jouw keuze in deze situatie met Frank kunnen verschillende overwegingen een rol spelen. Enkele daarvan worden hieronder weergegeven. Duid voor elke overweging aan hoe belangrijk die is in jouw beslissingsproces.

Ook wanneer je antwoordde “ik kan niet beslissen wat ik zal doen” heb je bepaalde overwegingen gemaakt. Gelieve dus ook in dat geval onderstaande tabel in te vullen.

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

		Helemaal onbelang- rijk	Onbelang- rijk	Eerder onbelang- rijk	Eerder belang- rijk	Belang- rijk	Heel belang- rijk
1	In deze situatie moet ik gewoon doen wat Frank van mij verwacht	O	O	O	O	O	O
2	In deze situatie moet ik zorgen dat ik de leden van mijn team niet in de problemen breng door mijn beslissing	O	O	O	O	O	O
3	In deze situatie moet ik aan mijn eigen belang denken	O	O	O	O	O	O
4	In deze situatie moet ik rekening houden met de belangen van de kandidaten die als burger recht hebben op bescherming van hun gegevens	O	O	O	O	O	O
5	In deze situatie moet ik nagaan wat andere collega's zouden doen en dan hetzelfde doen	O	O	O	O	O	O
6	In deze situatie moet ik rekening houden met wat de regels en procedures binnen het gevangeniswezen voorschrijven	O	O	O	O	O	O
7	In deze situatie moet ik zorgen dat wat ik doe overeenstemt met mijn eigen waarden en normen	O	O	O	O	O	O
8	In deze situatie moet ik gewoon doen wat mijn leidinggevende van mij zou verwachten	O	O	O	O	O	O
9	In deze situatie moet ik zorgen dat wat ik doe de minste last of kosten oplevert voor de maatschappij	O	O	O	O	O	O
10	In deze situatie moet ik rekening houden met mijn persoonlijke band met Frank	O	O	O	O	O	O
11	In deze situatie moet ik zorgen dat ik het imago van het gevangeniswezen niet schaad door mijn beslissing	O	O	O	O	O	O
12	In deze situatie moet ik rekening houden met wat de wet voorschrijft	O	O	O	O	O	O

5. Welke overwegingen van op de vorige pagina hebben het meest doorgewogen bij jouw beslissing in deze situatie met Frank?

Stel dat je "in deze situatie moet ik gewoon doen wat Frank van mij verwacht" het belangrijkste vindt, dan schrijf je "1" bij "belangrijkste".

	Nummer overweging
Belangrijkste:	
Tweede belangrijkste:	
Derde belangrijkste:	

6. Wat zeggen de wetten en regels dat je in deze situatie moet doen?

Met wetten en regels bedoelen we alle wetgevende documenten, de strafwet, interne procedures van het gevangeniswezen en de deontologische code(s).

Je mag meerdere antwoorden aanduiden.

- De wetten en regels zeggen niet dat ik iets moet doen
- De wetten en regels zeggen dat ik Frank moet zeggen dat de nieuwe huurder in de gevangenis heeft verbleven
- De wetten en regels zeggen dat ik Frank niet mag zeggen dat de nieuwe huurder in de gevangenis heeft verbleven
- De wetten en regels zeggen iets anders, namelijk
..... (vul aan)
- Ik weet niet wat de wetten en regels zeggen

Situatie 3

Nu volgt een situatie waarbij we je eerst vragen om zo veel mogelijk oplossingen te bedenken, alvorens je je beslissing maakt.

Tijdens jouw werk als PBA bouw je soms een goede band op met bepaalde gedetineerden. Eén van deze gedetineerden is Paul, die je tijdens zijn detentie regelmatig met raad en daad hebt bijgestaan. Inmiddels is Paul al een paar maanden vrij.

Op een avond ben je met een vriend op café als iemand je aanspreekt. Het is Paul, en hij wil je ter bedanking voor de goede zorgen graag een pintje aanbieden. Je weet dat je geen geschenken mag aannemen van gedetineerden of ex-gedetineerden, maar je weet ook dat Paul zeer teleurgesteld zou zijn mocht je zijn aanbod niet aanvaarden.

1. Wat zou je kunnen doen in deze situatie? Som alle mogelijk oplossingen op.

Probeer hier zo duidelijk mogelijk uit te leggen wat je zou kunnen doen. Beperk je niet tot de oplossingen die je zelf zou doen. Beschrijf dus ook ideeën die je zelf nooit zou uitvoeren, maar die wel een oplossing voor de situatie zijn.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Wat zou je in deze situatie doen? Kies één van de mogelijke oplossingen die je op de vorige pagina opgesomd hebt.

.....

.....

.....

3. Vond je het moeilijk om te bepalen wat je zou doen?

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

- Ja, heel moeilijk
- Ja, een beetje moeilijk
- Neen, helemaal niet moeilijk

4. Geef hieronder enkele overwegingen waarom je voor die oplossing hebt gekozen.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Nu willen we je nog enkele vragen stellen die gaan over ethische kwesties en beslissingen **tijdens jouw werk**. Duid aan in welke mate je akkoord of niet akkoord gaat met elke bewering. We zijn geïnteresseerd in jouw persoonlijke mening.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Ik vind het moeilijk om het juiste te doen wanneer er sprake is van druk van collega's	O	O	O	O	O	O	O
2	Ik vind het moeilijk om het juiste te doen wanneer er sprake is van druk van mijn leidinggevende	O	O	O	O	O	O	O
3	Ik vind het moeilijk om een beslissing uit te voeren als dit negatieve consequenties heeft voor mezelf	O	O	O	O	O	O	O
4	Ik zou het zeggen tegen mijn leidinggevende wanneer een collega iets verkeerd doet, zelfs al zou dit de vriendschap met die collega schaden	O	O	O	O	O	O	O

Appendix G. Ethical Competence Questionnaire (ECQ)

5	Ik zou het tegen mijn collega zeggen wanneer hij of zij iets verkeerd doet, zelfs al zou dit onze vriendschap schaden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
6	Op een doorsnee dag sta ik voor verscheidene ethische dilemma's	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
7	Ik moet vaak kiezen tussen doen wat juist is en iets doen dat fout is	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
8	Ik sta regelmatig voor beslissingen die belangrijke ethische implicaties hebben	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
9	Veel beslissingen die ik neem hebben een ethische dimensie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
10	Ik denk regelmatig na over de ethische implicaties van mijn beslissingen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
11	Ik sta zelden voor ethische dilemma's	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
12	Ik kom vaak ethische situaties tegen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
13	Ik denk vaak na over de morele aspecten van mijn beslissingen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
14	Ik vind het leuk om na te denken over ethiek	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Deel 6: Evaluatie van de vragenlijst

Zo, je bent aan het einde van de vragenlijst gekomen. Hartelijk bedankt voor het invullen ervan. We hadden graag geweten wat je ervan vond. Duid voor elke stelling aan in welke mate je ermee akkoord gaat.

		Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
1	Deze vragenlijst was te lang	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2	Ik heb deze vragenlijst eerlijk ingevuld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3	Deze vragenlijst was moeilijk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Als laatste willen we je nog vragen hoeveel van de vier trainingssessies uit het programma je hebt

gemist:

- Ik heb géén sessies gemist
- Ik heb één sessie gemist
- Ik heb meer dan één sessie gemist

Hartelijk bedankt voor jouw medewerking!